

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Athanasii Kircheri Fvldensis Bvchonii E Soc. Iesv.
Prodromvs Coptvs Sive Aegyptiacvs**

Kircher, Athanasius

Romae, 1636

Pars II. De Nomine.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12784

certā alicuius dictionis significationem deuenimus, quas & ideò seruales vocant, sic etiam in lingua Copta octo tenentur Literæ, quarum vnaquæque iterum alia 14 signa habet. quibus omnis dictio in nominibus & verbis mensuratur. Sed de his in sequentibus

P A R S II.

De Nomine.

In nominibus Copticis, consideranda sunt; Qualitas, Species, Genus, Numerus, Casus, de quibus breuiter totidem capitibus agendum.

CAPVT. I.

De qualitate Nominum Aegyptiorum.

Qualitate apud Aegyptios, & Coptitas, sicuti & apud cæteras gentes, nomen aliud est substantiuum, aliud adiectiuum. Substantiuum verò iterum est vel

Proprium	vel	Appellatiuum
Ιωαννης	Ioannes	ἄνθρωπος Vir
Ἰακωβος	Iacobus	πᾶτερ Pater.
Μαρκος	Marcus	ἡ γῆ Terra
Πετρος	Petrus.	ὕδωρ Aqua.

Adiectiuorum verò

aliud est aliud est
 propriè dictum adiectiuum : adiectiuum demonstrat:

Ο ο 2

Ο ρ

Adiect: propriè	Adiect: demonstr:
Ὁραυ magnus.	Ἔστι hic.
V.G. ΕΡΕΧΕ Bonus.	V.G. ἴθουc illa vel hæc.
υγε multus.	Ἔστι ille.

Quibus proprium & adiectiuum demonstratiuum est sua natura restricta sunt & determinata; Appellatiuum autem & reliqua adiectiua, latè patentia & vaga restringuntur præfixo articulo. vti in superioribus exemplis patet, vbi vides articulum V.G. *ἰ* masculini generis, nequaquam proprijs nominibus, sed appellatiuis tantùm adiūgi.

CAPVT. II.

De Specie Nominum.

Species apud Coptitas duplex est, Primitiua & Deriuatiua. Nomen primitiuū est, quod nō deriuatur aliunde, vt

Ἦφε Cœlum Ἀγγελουc Angelus.

Πουc Dominus. Πνευ Spiritus.

Deriuatiuum verò quod ab alio deriuatur. estque verbale & Nominale. Verbale est quod deriuatur à verbo, qualia ferè sūt omnia adiectiua & participia: vt εικαχι. loquens. & cætera quæ à verbo formatur. Nominale verò est quod à nomine originē suā trahit; qualia sunt omnia illa adiectiua, quæ ab appellatiuo quopiam formantur. vt

Πνευτικον	deducuntur à	(Πνευ Spiritus.
σαρκικον		(σαρξ caro.
		σα

καεαρτιης		(καεαρια	Samaria
λευιτης		(λευι	Leui.
πιερως	deducuntur à	(πιερια	Siria.
σωεεστικον		(σωεεσ	corpus.

His quoque annumerari possunt, nomina deriuatiua locorum, quæ formantur præfixa particula, *πιρρεε* vt

πιρρεε ρακω † Alexandrinus.

ιπρρεεπιαζαρεθ Nazarenus.

ιπρρεερωεε Romnus. a

ιπρρεεπικη Nicænus

Sunt præter hæc multa alia deriuatiua nomina, veluti loci, temporis, instrumenti, actionis, vicis, possessionis, diminutionis, similiaque; Verùm ne similibus nominum monstris horrorem Lectori inferamus, vt-pote ad nostrum institutum non magni momenti futurorum, consultò hoc loco ea omittenda censuimus.

CAPVT. III.

De genere Nominum.

Genus duplex est, masculinum & fæmininum; Fæminina sunt ex significatione . 1 . Nomina mulierum, & ea quæ mulieribus tantùm conueniunt, vt *Μαρια* Maria. *Λουκια* Lucia. *Καθαρινα* Catharina.

2. Nomina Regionum & Urbium. vt *Χηεε* AËgyptus. *Αλεξανδρια* Alexandria. *Ταραβια*

Ara-

Arabia. **Κυπρος** Cyprus. **Σεβαστα** Sebasta.
& sic cæteris.

3. Omnia nomina appellatiua facillimè cognoscuntur ex præfixo sibi articulo, quo nunquam carent. cuius rei cape sequentem regulam.

Omnia nomina masculina vno ex his 4 signatur articulis.

Π. Πι. Φ. Φη.

Exemplum

Πρεφ † σβω	Magister.	πκοσμοσ	Mundus.
πρωει	Vir homo.	πλογιον	Rationale.
φραν	Nomen	πυρωει	Ignis.
φνετρωεισσοσ	dicens	πθνοσ	Aer.
ππια	Spiritus.	ππειωσ	Aqua.
πσωντ	Creatio.	πκαθι	Terra.

Regula 2.

Omnia nomina quæ aliquè ex his 5 habuerint præfixū articulū, erunt generis fæminini. Articuli autem sunt isti.

Θ. Ψ. Ψα. Ψε. †.

Exempla.

Θ	Θβακι	Ciuitas.
Ψ	Ψερηνη	Pax.
Ψα	Ψαπαρχη hoc est.	Toparcha
Ψε	Ψεση	Voluntas.
†	†πηχι	Venter.
†	†σωτηρια	Salus.

Ho-

Horum ¶ omnium dictorum articulorum vſitatiffimus est, & frequentiffimus.

Regula 3.

Omnis dictio quæ ſignum **or** initio habuerit præfixum, ſignificat nomen fæmininum vel masculinum indeterminate, ſine articulo.

orpawes Vir. **orhi** Domus

orcziēs Mulier. **orzo** Frater.

oriat Pater. **oreaz** Mater.

Quomodo verò ſpecificetur hæe particula, in arabis lectione ſuprà diximus.

CAPVT. IIII.

De numero Nominum Aegyptiacorum

Numeri nominum apud Coptitas ſunt tres. Singularis, dualis, pluralis. De ſingulari, eiusque ſignificatione in præcedentibus dictum eſt; de duali & plurali cape ſequentes regulas.

Regula I. Omne nomen pluralis numeri determinate ſignificationis, ſiue id masculinum fuerit, ſiue fæmininum, deſignatur per præfixos hoſce articulos.

Hi. He. Hk. H.

III

Sing:		Plural;	
πρωεις	homo.	πρωεις	homines.
πεθεωοϣτ	mortuus.	πεθεωοϣτ	mortui.
πφικ	futurum.	πφικ	futura.
πεχωρϩ	nox.	πεχωρϩ	noctes.
οϣϩεις	mulier.	οϣϩεις	mulieres.
ϣφ	cælum	οϣϩεις	cœli.

Regula 2. Omne nomen indeterminatum pluralis numeri, siue id fuerit masculini, siue feminini generis, designatur per præfixum articulum. **Ζαι.**

Sing:		Plur:	
οϣρωεις	homo.	Ζαιρωεις	homines.
οϣϩεις	mulier.	Ζαιοϣεις	mulieres.
οϣεεϣ	mater.	Ζαιεεϣ	matres.
παιγγελος	Angelus.	Ζαιαιγγελος	Angeli.

Ex quibus patet Cophtam linguam in inflexione nominum, nullam cum Græcis habere communionem; Apud Græcos enim pluralis cognoscitur ex fine nominis; secus apud Cophtitas; apud quos ipsa substantia nominis semper manet intacta, sola mutatione facta in additione particularnm dictarum.

Regula 3. Omne nomen siue id masculinum fuerit siue femininum, cuius initium signatur articulo **Ζαι** aut **Ηι** & finis litera **ϩ**, quod duo Cophtitis significat, dualis est numeri. Ut

οϣρωεις	Viri.	Ζαιρωειςϩ	duo Viri.
		οϣϩι	

οΥCΖΙΕΙ mulier. ΖΑΠCΖΙΕΙΒ duę mulieręs.
 ΠΙΔΓΓΕΛΩC Angelus. ΖΑΠΔΓΓΕΛΩCΒ duo Ang:
 ΟΥΕΞΥ mater. ΖΑΠΕΞΥΒ duę matres.
 ΠΙΕΔΘΗΤΗC discipulus. ΠΙΕΔΘΗΤΗCΒ duo discip:
 ΤΦΕ Cœlum. ΠΙΦΠΟΥΙΒ duo Cœli.
 ΠΙΟΥΡΟ Rex. ΠΙΟΥΡΩΟΥΒ duo Reges.

Tota igitur generis nominum cognitio consistit in hisce signis seu literis præfixis. quæ si diligenter aduerte-
ris, nullam difficultatem inuenies in cognoscendo gene-
re nominum Coptorum.

Masc:sing: Fæm:sing: Com:sing: Plur:com: Plur:com:

Π	Θ	ΟΥ	ΝΙ	ΖΑΠ
ΠΙ	Τ	ΟΥ	ΝΕ	ΖΑΠ
Φ	ΤΔ	ΟΥ	ΝΗ	ΖΑΠ
ΦΗ	ΤΕ	ΟΥ	Ν	ΖΑΠ
	†			

CAPVT V.

De Casu Nominum.

Quemadmodum apud Hebræos, Chaldæos, Arabes, Aethiopes, quibusdam articulis nominibus præfixis constituuntur casus; sic etiam apud Coptitas, quamuis eorum non tanta ratio habeatur, vt in linguis Occidentibus. cum affixa fermè omnē eorum defectū facile supplere possint.

Præter particulas tamē sequētes ΠΙ. †. ΟΥ. ΝΙ. ΖΑΠ.

P P

quæ

quæ nominatiuis casibus tam in singulari quàm plurali aut duali vti dictum est, inseruiunt; alias quoque particulas cæteris casibus promiscuè seruientes Coptitis reperio. suntque sequentes.

ἡτε. η. ε.

ἡτε. Genitiui particula est. maximèque conuenit nomini quod est in regimine. Quemadmodum in sequentibus exemplis patet.

κῆφοῦ ἡτε κῆφοῦ Cœli Cœlorum.

οὐραδῶ ἡτε φϛ Mater Dei.

οὐροῦ ἡτε κῆφοῦ facies terræ.

κῆφοῦ ἡτε κῆφοῦ Reges terræ.

ἡτε κῆφοῦ ἡτε κῆφοῦ de manibus inimicorū.

κῆφοῦ ἡτε κῆφοῦ fructus ventris tui.

κῆφοῦ ἡτε κῆφοῦ salus dexteræ tuæ.

κῆφοῦ ἡτε κῆφοῦ Lumē oculorū meorum.

κῆφοῦ ἡτε κῆφοῦ virtus spei meæ.

Particulas verò alteras ἡ. & ε. sæpè quoque genitiuo præfixas reperio. vt

κῆφοῦ εἰπῶς Corpus Domini.

κῆφοῦ ἡτε κῆφοῦ Tribus Iuda.

κῆφοῦ ἡτε κῆφοῦ signum aduentus tui.

Plerumque tamen hæ particulæ promiscuè datiuo & accusatiuo inseruiunt.

In datiuo exempla sunt sequentia

κῆφοῦ

Πληθοι ἐπιραι	Veruntamen vae homini.
οτηρηςον	Quot vicibus.
ηδιδος εεεαθητης	Discipulis suis &
ηδιδος τοδος εθουαβ	Apostolis sanctis (dedit)
ηεπετρος ηπιτεβ	da Petro denarium.
αυ ηπιθης	dedit pauperibus.

In Accusatiuo exempla.

Αυδτηνοωικ	Acccepit panem.
Πος εγενοζεε ηπιθεης	Dominus saluat iustos.
ηθοκετσωοη)	tu scis sessionem meam
ηταχινζεεσι)	& resurrectionem meam.
ηεεταχιντωητ	
εγεοχορηηχε)	mittet Deus misericordiam suam
ηηεπερηαι)	

Verum hæ duæ particulæ η, & εε. quando Datiuo, Accusatiuo, aut genitiuo inseruiant; aut quæ sint Regulæ ad id cognoscendum cum fusioem tractationem requirant, in Thesaurum distulimus dicere; ibi enim Regulæ singularum harum particularum volente Deo fusius declarabimus. Quare eò Lectorem remittimus.

Porro Vocatiuus & Ablatiuus propria quoq; sibi vendicant præfixa. Vocatiuus quidē Ηα. ω. Ζω. χε. vt
 ωιτεηηαπαλαδος audi o popule meus. ωηεθε-
 ει ο mulier. Ζωιπος Domine. vel χεπος.
 P p 2 Quam-

Quamuis Ablatiuum Coptitæ non habeant, exprimunt tamen eum per adiunctas particulas $\iota\chi\epsilon\tau$. $\delta\epsilon\tau$. $\epsilon\beta\omicron\lambda$. $\epsilon\beta\omicron\lambda\delta\epsilon\tau$. hoc est, de, in, ex, ab. quemadmodum in alijs linguis fieri solet.

Paradigma declinationis.

Sing: Num:

Nom:	$\Pi\iota\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Vir.
Gen:	$\eta\tau\epsilon\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Viri.
Dat:	$\epsilon\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Viro.
Accus:	$\eta\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Virum.
Voc:ô	$\acute{\alpha}\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Vir.

Ablatiuo præponunt $\epsilon\beta\omicron\lambda$. $\epsilon\beta\omicron\lambda\delta\epsilon\tau$. $\delta\epsilon\tau$. vè $\epsilon\beta\omicron\lambda\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$. $\epsilon\beta\omicron\lambda\delta\epsilon\tau\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$. $\delta\epsilon\tau\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$ à Viro.

Plura: Num:

Nom:	$\Pi\iota\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Viri.
Gen:	$\eta\tau\epsilon\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Virorum.
Dat:	$\epsilon\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Viris.
Accus:	$\eta\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Viros.
Vocat:	$\acute{\alpha}\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	ô Viri.

Loco Ablatiui præponunt nomini $\epsilon\beta\omicron\lambda$ $\delta\epsilon\tau$.
Pars